

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2011. május 19.\*

A C-376/09. sz. ügyben

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2009. szeptember 22-én

az **Európai Bizottság** (képviselek: A. Alcover San Pedro és E. Depasqualemeghatalmazotti minőségbenkézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Máltai Köztársaság** (képviselek: S. Camilleri és A. Buhagiarmeghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában

\* Az eljárás nyelve: angol.

A BÍRÓSÁG (második tanács)

tagjai: J. N. Cunha Rodrigues tanácselnökA. RosasU. Lõhmus (előadó)A. Ó Caoimh és P. Lindh bírák

főtanácsnok: J. Mazák  
hivatalvezető: A. Calot Escobar

a főtanácsnok indítványának a 2010. október 28-i tárgyaláson történt meghallgatását követően

meghozta a következő

**Ítéletet**

- 1 Az Európai Közösségek Bizottsága jelen keresetével annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Máltai Köztársaság – mivel nem helyezte használaton kívül a hajókon rendszeresített nem kritikus alkalmazású halont tartalmazó tűzvédelmi rendszereket és tűzoltó készülékeket, illetve nem nyerte vissza ezt a halont – nem teljesítette a 2004. március 3-i 2004/232/EK bizottsági határozat (HL L 71.28. o.) által módosított az ózonréteget lebontó anyagokról szóló 2000. június 29-i 2037/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 244.1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet 5. kötet 190. o.; a továbbiakban: 2037/2000 rendelet) 4. cikke (4) bekezdésének v) pontjából, valamint 16. cikkéből eredő kötelezettségeit

## Jogi háttér

### *A 2037/2000 rendelet*

- 2 A 2037/2000 rendelet az Európai Gazdasági Közösség által az 1988. október 14-i 88/540/EGK tanácsi határozattal (HL L 297.8. o.) jóváhagyott az 1985. március 22-én aláírt ózonréteg védelméről szóló bécsi egyezményből és az 1987. szeptember 16-án elfogadott az ózonréteget lebontó anyagokról szóló montreali jegyzőkönyvből eredő nemzetközi kötelezettségek végrehajtására vonatkozik.
- 3 E rendelet 1. cikkének megfelelőentöbbek között a halonok felhasználására vonatkozik.
- 4 E rendelet 4. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerint: „[a] (4) és (5) bekezdésre is figyelemmel tilos [...] [a halonok] forgalomba hozatala és felhasználása”.
- 5 E rendelet 4. cikke (4) bekezdésének v) pontja előírja:

„A VII. mellékletben felsorolt felhasználások kivételével a halont tartalmazó tűzvédelmi berendezéseket és tűzoltó készülékeket 2003. december 31-ig használaton kívül kell helyezni és a halont a 16. cikknek megfelelően vissza kell nyerni.”

- 6 A 2037/2000 rendelet 16. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Azokat a szabályozott anyagokatamelyek:

[...]

- tűzvédelmi rendszerekben és tűzoltó készülékekben

találhatóka Felek által jóváhagyott eljárással vagy bármely egyébkörnyezetvédelmi szempontból elfogadható megsemmisítési technológiával történő megsemmisítés vagy újrahasznosításilletve regenerálás céljából vissza kell nyerni a berendezés karbantartása vagy javítása soránilletve a berendezés leszerelése vagy ártalmatlanítása előtt.”

- 7 E rendelet 20. cikkének (3) bekezdése akként rendelkezik, hogy „[a] tagállamok illetékes hatóságai elvégzik azokat a vizsgálatokatamelyeket a Bizottság e rendelet alapján szükségesnek ítél. A tagállamok ezen felül szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket folytatnak a szabályozott anyagok behozatalánálés ezeknek az ellenőrzéseknek az ütemezéséről és eredményeiről tájékoztatják a Bizottságot”.

- 8 E rendeletnek a halonok kritikus alkalmazásáról szóló VII. melléklete a következőképpen rendelkezik:

„A halon 1301 felhasználása:

[...]

- olyan emberek tartózkodási helyeül szolgáló helyeknek a védelmére ahová gyúlékony folyadékok illetve gázok juthatnak a katonai és olaj-gáz- és vegyipari ágazatban valamint meglévő teherhajókon

[...]

A halon 2402 felhasználása kizárólag Ciprusa Cseh Köztársaság Észtország Lettország Litvánia Lengyelország Magyarország Málta Szlovákia és Szlovénia területén:

[...]

- olyan emberek tartózkodási helyeül szolgáló helyeknek a védelmére ahová gyúlékony folyadékok illetve gázok juthatnak a katonai és olaj-gáz- és vegyipari ágazatban valamint meglévő teherhajókon

[...]”

- 9 A 2037/2000 rendelet időbeli hatályát illetően a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány (HL 2003. L 236.33. o.) a továbbiakban: csatlakozási okmány) semmilyen átmeneti rendelkezést nem írt elő a Máltai Köztársaság számára.
- 10 A csatlakozási okmány 2. cikke szerint:

„A csatlakozás időpontjától kezdődően az eredeti szerződések rendelkezései és az intézmények, valamint az Európai Központi Bank által a csatlakozást megelőzően elfogadott jogi aktusok az új tagállamok számára kötelezőek és az említett szerződésekben, illetve az ebben az okmányban megállapított feltételekkel alkalmazandók ezekben az államokban.”

### A pert megelőző eljárás

- 11 A Bizottság 2005. november 11-én kelt levelében emlékeztette a máltai hatóságokat a nem kritikus alkalmazási célú halont tartalmazó tűzvédelmi rendszerek és tűzoltó készülékek használaton kívül helyezésének szükségességére és jelezte, hogy a 2037/2000 rendelet VII. melléklete értelmében ezen anyagok egyetlen megengedett felhasználása a meglévő teherhajókon vagy a kőolajtartályok védelme vagy a lisztnek a hajóhombárba vagy a hajóhombárból történő automatikus szivattyúzásával kapcsolatban használt berendezés védelme. A Bizottság ugyancsak felhívta a hatóságok figyelmét a

halonok máltai lobogó alatt közlekedő hajókon történő alkalmazásáról szóló nyomtatvány kitöltésére és legkésőbb 2006. január 31-ig történő megküldésére.

- 12 Válasz hiányában a Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy a máltai kormány megengedte a halonok nem kritikus alkalmazását a máltai lobogó alatt közlekedő hajókon. Mivel a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a Máltai Köztársaság nem teljesítette e rendelet 4. cikke (4) bekezdésének v) pontjából 16. cikkéből és 20. cikkének (3) bekezdéséből valamint az EK 10. cikkéből eredő kötelezettségeit 2006. december 15-én kelt levelében felszólította észrevételei megtételére.
- 13 E felszólító levélre adott 2007. május 14-én kelt válaszlevelükben a máltai hatóságok rámutattak arra, hogy még 89 máltai lobogó alatt közlekedő hajó volt felszerelve halont tartalmazó tűzvédelmi rendszerrel és tűzoltó készülékekkel. Azonban az e hatóságok által megszorítónak minősített a Bizottságnak a 2037/2000 rendelet VII. mellékletére vonatkozó értelmezését vitatva e hatóságok azt állították, hogy az e melléklet szerinti „kritikus felhasználásról” van szó.
- 14 Mivel e válasz nem győzte meg a Bizottságot 2008. október 17-én indokolással ellátott véleményét küldött az említett tagállamnak, amelyben felszólította az e véleményben foglaltaknak való megfeleléshez szükséges intézkedéseknek a vélemény kézhezvételétől számított két hónapon belüli megtételére.
- 15 A máltai hatóságok 2009. július 16-án kelt válaszlevelükben rámutattak arra, hogy 41a halonokat tűzoltó anyagként használó máltai lobogó alatt közlekedő hajó van. A 2037/2000 rendelet VII. mellékletében található „a halon kritikus felhasználása” fogalmának Bizottság által szorgalmazott értelmezését vitatva a Máltai Köztársaság

kijelentette, hogy ő felszólította az összehalont tartalmazó tűzvédelmi rendszerrel felszerelt máltai lobogó alatt közlekedő hajó tulajdonosát, hogy legkésőbb 2010. június 30-ig helyezze azokat használaton kívül.

- 16 Mivel a Bizottság úgy ítélte meg, hogy ez a válasz nem kielégítő a jelen kereset indításáról döntött.

## A keresetről

### *A felek érvei*

- 17 A Bizottság keresetének alátámasztása végett először is azzal érvel, hogy a 2037/2000 rendelet VII. mellékletében található „kritikus felhasználás” fogalmát megszorítóan kell értelmezni, amennyiben azok a felhasználások e rendelet 4. cikke (4) bekezdésének v) pontja szerint halont tartalmazó tűzvédelmi rendszerek és tűzoltó készülékek használaton kívül helyezésének kötelezettsége alóli kivételt jelentenek.
- 18 Rámutat arra, hogy az említett VII. melléklet szövegének különösen a halon 1301-re és 2402-re vonatkozó harmadik francia bekezdésnek megfelelően halonok kizárólagos kritikus felhasználása a meglévő teherhajókon az „olyan emberek tartózkodási helyeül szolgáló helyeknek a védelmére [vonatkozik] ahová gyúlékony folyadékok, illetve gázok juthatnak”. A gyakorlatban e rendelkezések csak két különleges esetre, úgymint a kőolajtartályok védelmére vagy a lisztnek a hajóhombárba vagy a hajóhombárból történő automatikus szivattyúzásával kapcsolatban használt berendezés védelmére vonatkoznak.

- 19 Továbbá a Bizottság megítélése szerint különbséget kell tenni a védelmi rendszerek és a tűzoltó rendszerek között: a teherhajók nagy részében alkalmazott halonrendszerek pedig e második kategóriába tartoznak.. Ugyanis a „védelem” kifejezés „a halon időelőtti felszabadulása egy emberek tartózkodási helyeül szolgálópotenciálisan gyúlékony és veszélyes helyen bekövetkező tűz- vagy robbanásveszélyre válaszulamely olyan koncentrációban jelentkezikhogy a helyi légtömeg már nem képes elbírn az égési folyamatot” jelenti.
- 20 Így mivel meglévő teherhajókról van szó a 2037/2000 rendelet VII. melléklete értelmében a halon 1301 és 2402 felhasználása csak akkor tekinthető kritikus alkalmazásnakha ezeket a halonokat tűzvédelmi berendezésben alkalmazzák olyanemberek tartózkodási helyeül szolgáló helyeknek a védelméreahová gyúlékony folyadékokilletve gázok juthatnakazaz olyan berendezésben alkalmazzákamely a halon felszabadulását szolgálja az egyébként gyúlékony vagy robbanásveszélyes légtömeg égési folyamata kezdete előtt vagy robbanása esetén vagy azok megelőzésére. Következésképpen a kritikus felhasználás fogalmának a Máltai Köztársaság által szorgalmazott értelmezése ellentmond az említett melléklet szövegének.
- 21 A Bizottság hozzáteszi hogy maguk a máltai hatóságok is elfogadták a pert megelőző eljárásbanhogy a hajók a halont tűzoltásra használják. Mindenesetre a Máltai Köztársaság nem adott tájékoztatást a halon említett hajókon való felhasználásának céljáról. Következésképpen mivel a teherhajókon a halont nem védelmi célból alkalmazzákígy ezek a hajók nem tartoznak a 2037/2000 rendelet VII. mellékletében felsorolt kivételek közé.
- 22 Végül a Máltai Köztársaságnak a bizalomvédelem elvére – amelyre a szóban forgó hajók tulajdonosai főszabály szerint hivatkozhatnak – vonatkozó érvének megcáfolása érdekében a Bizottság úgy érvelhogy jelen esetben ezen elv nem sérült mivel nemcsak hogy ez az intézmény soha nem támogatta a Máltai Köztársaság által képviselt álláspontot de rendszeresen fenntartotta az említett mellékletnek a halon teherhajókon való kritikus felhasználására vonatkozó értelmezését. Egyébként ami a szóban

forgó teherhajók tulajdonosainak és bérlőinek pénzügyi terheit illetia Bizottság azzal érvelhogy a teherhajókon a halont tartalmazó berendezések használaton kívül helyezésének már 2004. május 1-je előtt meg kellett volna történnie és a valamely uniós aktus végrehajtása közben felmerült alkalmazási nehézségek nem mentesíthetik egyoldalúan a tagállamot kötelezettségeinek teljesítése alól. Ebben a tekintetben a 128/78. sz. Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben 1979. február 7-én hozott ítéletre (EBHT 1979.419. o.) hivatkozik.

- 23 A Máltai Köztársaság először is vitatja a 2037/2000 rendelet VII. mellékletében „a halon kritikus felhasználása” fogalmának a Bizottság általi értelmezését. Azt állítja, hogy ez a felhasználás a belső égésű motorokatolajtüzelésű kazánokat vagy olajjal táplált egységeket és generátorokat tartalmazó motorterek rakomány szivattyú-terekre és egyéb hasonló terekre vonatkozik az 1994. október 1-je előtt épített hajókon. A jelen esetben a halon felhasználása az érintett hajók e „helyein” az e melléklet szerinti „kritikus felhasználás” fogalmába tartozik.
- 24 E tagállam szerint a Bizottság e fogalomra vonatkozó fenntartás nélküli értelmezése ellentmond az említett melléklet vonatkozó rendelkezései pontos szövegének melyet tágran fogalmaztak meg: „olyan emberek tartózkodási helyeül szolgáló helyeknek a védelm[e] ahová gyúlékony folyadékok illetve gázok juthatnak [...] a meglévő teherhajókon”.
- 25 A Máltai Köztársaság ezt követően azzal érvelhogy a Bizottság általi az „oltás” és a „védelem” közti különbségtétel megalapozatlan és mesterkélt a 2037/2000 rendelet tekintetében. A védelem folyamata alapvetően magában foglalja az oltás folyamatát különösen amennyiben ugyanazt az anyagot használják. Ugyanis a védelem és az oltás folyamata közötti határvonal gyakran kétséges amennyiben a halon 1301 és 2402 bizonyos helyen történő deflagráció elleni felhasználása automatikusan

megvédi a szomszédos területeket az újabb égési folyamatoktól és/vagy a lehetséges robbanásoktól. Ennélfogva ilyen halonok használatakor a védelem az oltás folyamatának szokásos következménye. A Máltai Köztársaság szerint a halon 1301 és 2402 a tűzvédelmi ágazatban mind oltó mind védelmi hatékonyságáról ismert és pontosan ez a sokoldalú természetük azami oly vonzóvá és viszonylag helyettesíthetetté teszi őket mint tűzvédelmi anyagokat.

- 26 Végül a Máltai Köztársaság azt állítja, hogy a 2000/2037 rendelet VII. melléklete jogos bizalmat keltett a hajótulajdonosok körében, melyet befolyásolhat e rendelkezés Bizottság általi szubjektív értelmezésekkel, különösen az, hogy ez az értelmezés leszűkíti az említett rendelkezés alkalmazási területét és így ellentétes annak szövegével és szellemiségével. Ezen túlmenően ezen értelmezés a jogbiztonság elvének is ellentmond.
- 27 Mindenesetre e tagállam kijelenti, hogy a még halont tartalmazó tűzvédelmi rendszerekkel felszerelt máltai lobogó alatt közlekedő hajók száma csökkenőben van. Ezen hajók többsége már élettartamuk végéhez közeledik, mivel némelyikük egyhéjazatú olajszállító tartályhajómelyeket legkésőbb 2010 végéig használaton kívül kell helyezni a 1978. február 17-i jegyzőkönyvvel és a kettős héjazatú vagy azzal egyenértékű szerkezeti megoldással rendelkező egyhéjazatú olajszállító tartályhajók gyorsított bevezetéséről, valamint a 2978/94/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2002. február 18-i 417/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 64.1. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet 6. kötet 64. o.) által kiegészített 1973. november 2-án Londonban aláírt hajók általi környezetszennyezés megelőzéséről szóló nemzetközi egyezmény alkalmazandó rendelkezéseinek megfelelően. Ennélfogva túlzottan súlyos és aránytalan terhet jelentene e hajók tulajdonosaitól azt követelni, hogy az említett rendszereket helyezzék használaton kívül.

*A Bíróság álláspontja*

- 28 Először is meg kell állapítani, hogy a 2037/2000 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerint a cikk (4) és (5) bekezdésére is figyelemmel tilos a halonok kereskedelmi forgalomba hozatala és felhasználása.
- 29 E cikk (4) bekezdésének v) pontja a halont tartalmazó tűzvédelmi rendszerek és tűzoltó készülékek használaton kívül helyezésének kötelezettségét írja elő 2003. december 31. előtti kivétellel a 2037/2000 rendelet VII. mellékletében felsorolt felhasználásokat. Mivel a csatlakozási okmányban ezzel ellentétes rendelkezés nincsen, a 2. cikke értelmében ez a kötelezettség a Máltai Köztársaságra az Európai Unióhoz való csatlakozásának időpontjától 2004. május 1-jétől vonatkozik.
- 30 Ezen rendelkezések együttes értelmezéséből következik, hogy az utóbbi időpont óta a máltai lobogó alatt közlekedő hajók esetében ilyen rendszerek és tűzoltó készülékek felhasználása csak akkor engedélyezhető az a melléklet értelmében „kritikus felhasználásnak” minősül.
- 31 E tagállam nem vitatja, hogy bizonyos máltai lobogó alatt közlekedő hajók halonnal működő tűzoltó rendszereket használnak. Azonban a Bizottság megszorító értelmezését vitatva azt állítja, hogy a felhasználások az említett „kritikus felhasználás” fogalmába tartoznak.
- 32 E tekintetben mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásban a Bizottságot terheli annak bizonyítása, hogy a felrótt kötelezettségszegés fennállása a Bizottság feladata az e kötelezettségszegés fennállásának vizsgálatához szükséges bizonyítékoknak a Bíróság előtti bemutatása, de a Bizottság semmiféle vélelemre nem alapíthatja

keresetét (lásd különösen a C-287/03. sz. Bizottság kontra Belgium ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet [EBHT I-3761. o.] 27. pontját és a C-37/09. sz. Bizottság kontra Portugália ügyben 2010. június 10-én hozott ítélet 28. pontját).

- 33 Márpedig meg kell állapítani, hogy a 2037/2000 rendelet VII. mellékletében a halon 1301 és 2402 kritikus felhasználására vonatkozó harmadik francia bekezdés Bizottság általi értelmezése két kijelentésen nyugszik. Egyrészt a teherhajók nagy többségében lévő halonrendszerek tűzoltórendszerek és nem védelmi rendszerek. Másrészt a halonrendszerek védelmi célú felhasználása csak két különleges esetben lehetséges, vagy a kőolajtartályokban vagy a lisztnek a hajóhombárba vagy a hajóhombárból történő automatikus szivattyúzásával kapcsolatban használt berendezésben.
- 34 Azonban ez az értelmezés sem a fent hivatkozott melléklet rendelkezéseiből, sem pedig a 2037/2000 rendelet más rendelkezéseiből nem következik. Egyébként a Bizottság által említett egyik feltevés sem szerepel e rendelet preambulumbekezdései között.
- 35 A 2037/2000 rendelet VII. mellékletében a halon 1301 és 2402 felhasználására vonatkozó harmadik francia bekezdést viszont tág értelemben fogalmazták meg, mivel azok felhasználása „katonai és olaj-gáz- és vegyipari ágazatban, valamint meglévő teherhajókon” történik.
- 36 Egyébként a fent hivatkozott rendelkezésekben foglalt az „emberek tartózkodási helyeül szolgáló helyek” kifejezés mutatja, hogy a halonok szóban forgó felhasználása emberek által elfoglalt helyekre vonatkozik, melyek magukban foglalják a hajóknak a Bizottság által említetteken kívüli más típusait vagy részeit is.

- 37 Következésképpen még azt feltételezve isamint azt a Bizottság állítjahogy a halon felhasználása a gyakorlatban csak a hivatkozott két esetre terjedt ki a 2037/2000 rendelet szövegéből semmi nem enged arra következtetni hogy az uniós jogalkotó szándéka a halon hajókon történő felhasználásának e két esetre való korlátozására irányult volna.
- 38 E körülmények között meg kell állapítani hogy jelen esetben a Bizottság nem bizonyította a Máltai Köztársaságnak felrótt kötelezettségszegést.
- 39 Következésképpen a Bizottság keresetét el kell utasítani.

### **A költségekről**

- 40 A Bíróság eljárási szabályzata 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pereszes felet kötelezi a költségek viselésére a pernyertes fél ezt kérte. A Máltai Köztársaságot mivel pereszes letta a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

**1) A Bíróság a keresetet elutasítja.**

**2) A Bíróság az Európai Bizottságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások